

İctimai xadim, yazıçı və pedaqoq

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü Şamil Süleymanlı (Süleymanov) 1938-ci ildə Zərdabın Ləlağacı kəndində ruhani-din xadimi İsa Əfəndinin ailəsində dünyaya göz açıb. Ailə bir müddət sonra Şəmkir rayonunun Təzəkənd kəndinə köçüb. Ailədə iki qardaş idilər, kənddəki S.Vurğun adına orta məktəbə oxuyurdular. Hər iki qardaş əlaçı olmaqla təlim-tərbiyə məsələlərində də nümunəvi idilər. Şamilin böyük qardaşı Muxtar 8-ci sinfi bitirdikdən sonra, ailə vəziyyəti ilə əlaqədar təhsilini gecə məktəbində davam etdirməklə gündüzlər kənddə Maşın-Traktor Stansiyasında baş mühəndis işləyən əmisi Hüseyn İsayevin dəstəyi ilə usta-çilingər köməkçisi işləməyə başladı.

Şamil orta məktəbi bitirən ilin payızı sovet ordusu sıralarına xidmətə çağrıldı. O, hərbi xidmətdən tərxis olunduqdan sonra - 1957-ci ildən 1960-cı ilədək Təzəkənd kəndindəki M.Əzizbəyov adına üzümçülük sovxozunda klub müdiri işləmişdir.

Şamili işləməklə yanaşı, ali təhsil almaq arzusu daim düşündürürdü. Odur ki 1960-cı ildə kənddəki işindən ayrılaraq Bakıya gəlmiş, sovet dönməində "Şifer zavodu" (indi yoxdur) kimi tanınan müəssisədə fəhlə kimi çalışmışdır. Onun tay-tuşları boş vaxtlarında, istirahət günlərində gəzintiyə, digər əyləncələrə vaxt sərf edəndə Şamil kitabxanalara baş çəkir, qəbul imtahanlarına hazırlaşır. Nəhayət, 1963-cü ildə M.F.Axundov adına Dövlət Pedaqoji Rus Dili və Ədəbiyyatı İnstitutuna (indi Bakı Slavyan Universiteti) qiyabi qəbul olaraq illərlə qəlbində gəzdirdiyi şərəfli tələbə adının şirinliyinə qovuşmuşdur. Çalışdığı müəssisədə komsomol təşkilatının katibi kimi ictimai-mədəni tədbirlərdə fəal iştirak edən fəhlə-tələbə institutun ikinci kursunda olanda siyasi biliyini daha da zənginləşdirmək üçün Bakı Ali Partiya məktəbinə göndərilmişdir. Burada dörd il ali partiya təhsili alandan sonra Şamil Süleymanov Bakı şəhəri, Nərimanov Rayon Komsomol Komitəsində təlimatçı, Bakı Şəhər ÜLKGİ Mərkəzi Komitəsində Təbliğat və təşviqat şöbəsinin müdiri müavini, müdiri, Bakı Şəhər Partiya Komitəsində təlimatçı, Xətai Rayon Partiya Komitəsində katib, Azərbaycan KP MK-da Təbliğat və təşviqat şöbəsinin bölmə müdiri vəzifələrində çalışmışdır.

Bu illərdə Şamil müəllim dövlət qulluqçusu olmaqla yanaşı, əzəldən könül bağladığı bədii ədəbiyyatdan ayrılmayıb, dövrü mətbuatda publisistik məqalələri, очерк, hekayə və povestləri ilə çoxsaylı çıxışlar edir. Onun böyük oxucu sevgisi qazanan ilk kitabı "Hünər meydanı" 1970-ci ildə yeddi min tirajla işıq üzü görür. Ədibin gənclərimizin qurub-yaratmaq eşqindən, fədakar əməyindən və ülvəli məhəbbətindən

bəhs edən, habelə aşiq ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi Aşiq Ələsgərə həsr edilmiş silsilə hekayələrindən ibarət "Nəğməli ürək" kitabı bundan doqquz il sonra "Gənclik" nəşriyyatı tərəfindən 10 min nüsxə ilə oxucuların görüşünə gəlir.

Şamil Süleymanlı 1979-cu ildə ölkəmizin ikinci böyük şəhəri Gəncədə şəhər partiya komitəsinin ikinci katibi seçilir. Həmin ildən ideoloji sahəyə məsul Şamil Süleymanlının təşəbbüsü və birinci katib Həsən Həsənovun rəhbərliyi ilə böyük Nizami Gəncəvinin adıyla reallaşan Nizami Poeziya Bayramı fərqli formada dünya ictimaiyyətinə təqdim olunur. Yəqin ki, bəzilərinin xatirindədir: 1980-ci ilin sentyabrında böyük təntənə ilə keçirilən Nizami Poeziya Bayramı təkcə şəhər, respublika miqyası ilə məhdudlaşmamışdı, ittifaqın, hətta dünyanın müxtəlif ölkələrindən nizamsevərlər dəvət edilmişdi... Nizami şeirinin əks-sədası dünyanı başına götürdü, milliyyətindən, dinindən və irqindən asılı olmayaraq gəncəli dahinin ünvanı bir daha bəşər oğlunun qəlbində əks-səda doğurdu.

Şamil Süleymanlının rəhbərliyi altında dahi Nizaminin illərlə baxımsız qalmış məqbərəsində böyük bərpa və yenedənqurma işləri aparıldı. Ş.Süleymanlı beş il bu vəzifədə ləyaqətlə çalışmaqqla yanaşı, həm də Azərbaycan SSR Ali Sovetinin deputatı olmuşdur.

Şamil Süleymanlı 1991-ci ildə Azərbaycan Dəmiryolu İdarəsi (indi "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC (ADY) tədris müəssisəsinin şöbə rəisi, eyni zamanda "Dəmiryolçu" qəzetinin baş redaktoru vəzifələrində çalışmışdır. Az sonra Azərbaycan Respublikasının Prezident Aparatı yanında Ali Nəzarət İnspeksiyasında şöbə müdiri, "Yazıçı" nəşriyyatının direktoru, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti "Qərarlar məcmuəsi"nin redaktoru - redaktə qrupunun rəhbəri olmuşdur. 2003-2008-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində müəllim və baş müəllim vəzifəsində çalışmışdır. Bu zaman dəyərli pedaqoqun böyük zəh-

məti hesabına ərsəyə gələn "Nəşriyyat işi və Azərbaycan ədəbiyyatı dünya nəşrində" kitabı diqqət cəkdi. Təsədüfi deyil ki, o vaxtdan kitab respublika Təhsil Nazirliyi tərəfindən Azərbaycan Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin tələbələri üçün dərs vəsaiti kimi tövsiyə edilmişdir. Bu sahədə ensiklopedik bilgiyə malik pedaqoq Şamil Süleymanlının 2009-cu ildə nəşr etdirdiyi "Nəşriyyat işi və redaktəetmə" kitabı bu gün jurnalist olmaq arzusu ilə təhsil alan tələbələrə, ölkəmizin müxtəlif nəşriyyatlarında çalışan korrektor və mütəxəssislərin stolüstü kitabına çevrilmişdir.

Ədəbi fəaliyyətə 1960-cı illərdən başlayan Şamil Süleymanlı dövrün nüfuzlu mətbu orqanı olan "Ulduz", "Azərbaycan", "Ədəbiyyat və İncəsənət" (indi "Ədəbiyyat qəzeti") və digər jurnal və qəzetlərdə hekayə, povest, roman və publisistik əsərləri ilə oxucularla təmasda olmuşdur. Şamil Süleymanlı 15-dən çox kitabın, zamanın nəbzini tutan yüzlərlə publisistik məqalənin, rus dilindən tərcümə etdiyi onlarca əsərin müəllifidir. Şamil Süleymanlının bədii yaradıcılığı Azərbaycan ədəbiyyatında xüsusi yer tutur.

İctimai xadim və yazıçı Ş.Süleymanlı dafələrə rəsmi nümayəndə heyətinin rəhbəri və üzvü kimi xarici ölkələrdə səfərdə olmuşdur. Onun əməyi, ictimai-siyasi fəaliyyəti Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. Ölkə rəhbərinin fərmanı ilə o, 1970-ci ildə "Əməkə də rəşadətə görə", 1976-cı ildə "Əməkə də fərqlənməyə görə" medalları ilə təltif olunmuşdur. Daha sonra Azərbaycan SSR Ali Sovetinin fəxri fərmanına, Heydər Əliyev Fondunun, Beynəlxalq Xeyriyyə Fondunun diplomlarına, "Araz" ali ədəbi mükafatına layiq görülmüşdür.

Şamil Süleymanlı ötən il dekabrın 4-də, ömrünün 87-ci dönməində dünyasını dəyişmişdir. Məzarı Bakının Fatma-yı kənd qəbiristanlığındadır.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"